

POSLOVANJE DOMŽALSKE SLAMNIKARSKE TOVARNE LAKOST V LETIH 1932-1935

Raziskovalna naloga z interdisciplinarnega področja

Avtorici: Nika Grošelj in Lara Tekavc, 9. raz., šolsko leto 2011/2012

Mentorica: Vilma Vrtačnik Merčun

Povzetek:

Raziskovalna naloga je nastala na osnovi poslovske knjige Združene tovarne slamnikov in klobukov LAKOST (kasnejša tovarna Universale) v Domžalah, v kateri je 64 zapisnikov poslovskega seja od septembra 1932 do oktobra 1935. Zapisani so z lepo, a včasih nečitljivo pisavo. Iz nje sva izpisovali besedila in podatke, jih urejali v preglednice in skušali ugotoviti kar največ. Poslovodje so se soočali s hudo gospodarsko krizo tridesetih let 20. stoletja. Varčevali so na vse mogoče načine (odpuščali so delavce, zniževali so jim plače, prodajali so stare stroje in naprave ter različen material, oddajali prostore v najem itd.). V tem obdobju je propadla slamnikarska tovarna Ladstätter in sinovi, katere lastnik je postal Kreditni zavod v Ljubljani. Predstavnik Kreditnega zavoda na poslovskega seja je bil dr. Janko Berce, ki je imel, poleg predsednika Josipa Lukmana, odločujočo besedo. Kot poslovodja je bil vedno prisoten tudi

Alfonz Oberwalder, kot predstavnik uprave podjetja pa ing. Vinko Zalokar, ki je imel vlogo izvrševalca sklepov poslovodij.

Čeprav v zapisnikih ni omenjeno, meniva, da ime LAKOST pomeni začetnice priimkov poslovodij: (LA) Ladstätter, (K) Kurzthaler, (O) Oberwalder in (ST) Stemberger.

V letih 1932–1934 so s prodajo slamnikov in klobukov ustvarili skupaj 9.200.301 din prometa.

Večina tega so ustvarili s prodajo ženskih slamnikov (40 %), prodaja moških slamnikov je predstavljala 22 %, ženskih klobukov 21 % in moških klobukov 17 % prihodka.

Prodajno mrežo so imeli organizirano s trgovskimi potniki, ki so prodajali slamnike in klobuke predvsem na območju takratne države Kraljevine Jugoslavije.

Izven države so največ izdelkov prodali v Turčiji in Nemčiji, čeprav so imeli zastopnike tudi v Angliji, na Nizozemskem in v skandinavskih državah. Prodajo v tujini so ovirali strogi carinski predpisi in zapleteni plačilni postopki.

Na podlagi primerjave cen v časopisu Slovenski narod iz let 1933 in 1934 z današnjimi cenami, sva ugotovili, da bi morali za vrednost enega današnjega evra v tistem času odšteti dva dinarja

Glede na to sva ugotovili ceno klobukov tovarne LAKOST: moški klobuk I. kvalitete je stal 22,5 evrov, II. kvalitete 19,5 evrov, III. kvalitete pa 16 evrov. Delavci tovarne LAKOST so imeli nizke plače (od 600 do 950 evrov). Če so na mesec zaslužili 600 dinarjev neto, so si lahko kupili več parov čevljev (po 80 din), za kolo pa so morali varčevati dva meseca (cena 950 din).

Poslovodski zapisniki nudijo še vrsto možnosti za raziskovanje. Posebno zanimivi bi bili za ekonomiste, ki bi si marsikatero zapise znali strokovno razložiti.